

**Samorząd Województwa Wielkopolskiego**  
**Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu**

## **Informator**

**Udogodnienia i pomoc  
dla pracodawców**

**Poznań 2009**

## SPIS TREŚCI

POMOC OFEROWANA PRACODAWCOM PRZEZ URZĘDY PRACY .....	3
REFUNDACJA PRACODAWCY KOSZTÓW PONIESIONYCH NA WYPOSAŻENIE LUB DOPOSAŻENIE STANOWISKA PRACY DLA SKIEROWANEGO BEZROBOTNEGO .....	3
JEDNORAZOWE REFUNDACJE PONIESIONYCH KOSZTÓW Z TYTUŁU OPLĄCONYCH SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE .....	4
PRACE INTERWENCYJNE .....	4
STAŻ.....	6
PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH.....	7
ROBOTY PUBLICZNE .....	9
SZKOLENIA.....	11
PORADNICTWO ZAWODOWE I INFORMACJA ZAWODOWA .....	12
WSPIERANIE SEKTORA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW .....	15
DEFINICJA MIKRO, MAŁEGO I ŚREDNIEGO PRZEDSIĘBIORCY .....	15
DZIAŁALNOŚĆ POLSKIEJ AGENCJI ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.....	16
KRAJOWY SYSTEM USŁUG DLA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW .....	18
FUNDUSZ MIKRO .....	23
FUNDUSZE PORĘCZEŃ KREDYTOWYCH .....	24
POŻYCZKI Z BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO .....	27
KOMPONENT REGIONALNY PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI.....	29
PRIORYTET VI RYNEK PRACY OTWARTY DLA WSZYSTKICH.....	30
PRIORYTET VII PROMOCJA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ .....	30
PRIORYTET VIII REGIONALNE KADRY GOSPODARKI.....	31
PRIORYTET IX ROZWÓJ WYKSZTAŁCENIA I KOMPETENCJI W REGIONACH.....	31

## **Pomoc oferowana pracodawcom przez urzędy pracy**

Zadaniem urzędów pracy jest promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych. W tym celu organizują one instrumenty wskazane w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2008 r., Nr 69, poz. 415 ze zm.).

W ramach aktywnych programów przeciwdziałania bezrobociu osoby zarejestrowane w urzędach pracy zdobywają zatrudnienie u pracodawców, którzy dzięki temu zyskują pracownika, a jednocześnie otrzymują określone, zagwarantowane przez ustawę, korzyści ekonomiczne. Tym sposobem urzędy pracy świadczą pomoc zarówno bezrobotnym jak i przedsiębiorcom, pozwalając obniżyć im koszty prowadzonej działalności gospodarczej.

W świetle art. 36 ust. 5a ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, pracodawcy zgłaszają ofertę pracy do jednego powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na swoją siedzibę lub miejsce wykonywania pracy lub wybranego przez siebie urzędu. Informując o ofertach pracy pracodawcy nie mogą formułować wymagań dyskryminujących kandydatów ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, orientację seksualną, przekonania polityczne i wyznanie religijne lub ze względu na przynależność związkową.

W oparciu o zapisy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, pracodawcy mogą skorzystać z następujących form pomocy:

### **Refundacja pracodawcy kosztów poniesionych na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego**

- Starosta ze środków Funduszu Pracy może zrefundować podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia.
- Podmiot prowadzący działalność gospodarczą, który otrzymał refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, jest

obowiązany dokonać zwrotu otrzymanych środków wraz z odsetkami, jeżeli zatrudnił na utworzonym stanowisku pracy skierowanego lub skierowanych bezrobotnych w pełnym wymiarze czasu pracy łącznie przez okres krótszy niż 24 miesiące albo naruszył inne warunki umowy o refundację.

## **Jednorazowe refundacje poniesionych kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne**

- Jeżeli pracodawca zatrudni skierowanego przez powiatowy urząd pracy bezrobotnego, starosta może zawrzeć z nim umowę, w której przewiduje się jednorazowe refundowanie poniesionych kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne. Refundacja może nastąpić w przypadku gdy:
  - 1) skierowany bezrobotny był zatrudniany przez pracodawcę w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres co najmniej 12 miesięcy, oraz
  - 2) po upływie 12 miesięcy zatrudnienia skierowany bezrobotny jest nadal zatrudniony.
- Kwota refundowanych pracodawcy składek nie może przekroczyć 300% wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dniu spełnienia warunków określonych powyżej.

## **Prace interwencyjne**

- Starosta zwraca pracodawcy, który zatrudnił w ramach prac interwencyjnych na okres do 6 miesięcy skierowanych bezrobotnych, część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne dla tych osób w wysokości nieprzekraczającej kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych w miesiącu w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz kwoty zasiłku dla bezrobotnych, obowiązującej w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia. Jeżeli refundacja obejmuje koszty poniesione za co drugi miesiąc zatrudnienia, starosta może dokonywać zwrotu poniesionych przez pracodawcę kosztów za okres do 12 miesięcy.
- Starosta zwraca pracodawcy, który zatrudnił w ramach prac interwencyjnych co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy, na okres do 6 miesięcy skierowanych

bezrobotnych, część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne tych osób w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak kwoty połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia za każdą osobę bezrobotną.

- Jeżeli pracodawca bezpośrednio po zakończeniu prac interwencyjnych trwających co najmniej 6 miesięcy zatrudnił skierowanego bezrobotnego przez okres dalszych 6 miesięcy i po upływie tego okresu dalej go zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy, starosta może przyznać pracodawcy jednorazową refundację wynagrodzenia w wysokości uprzednio uzgodnionej, nie wyższej jednak niż 150% przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu spełnienia tego warunku.
- Starosta, kierując bezrobotnego do prac interwencyjnych, ma obowiązek wziąć pod uwagę jego wiek, stan zdrowia oraz rodzaje uprzednio wykonywanej pracy.
- Do prac interwencyjnych mogą zostać skierowani:
  - 1) bezrobotni do 25 roku życia;
  - 2) bezrobotni długotrwale lub po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego, albo kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka;
  - 3) bezrobotni powyżej 50 roku życia;
  - 4) bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego;
  - 5) bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia;
  - 6) bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia;
  - 7) bezrobotni niepełnosprawni  
– zwani dalej „osobami będącymi w szczególnej sytuacji na rynku pracy”.
- Starosta może dokonywać z Funduszu Pracy przez okres do 12 miesięcy (lub do 18 miesięcy, jeżeli refundacja obejmuje co drugi miesiąc) zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę z tytułu zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanego bezrobotnego do 25 roku życia, długotrwale bezrobotnego albo po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego lub kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, bezrobotnego, który po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjął zatrudnienia, bezrobotnego niepełnosprawnego.

- Starosta może skierować bezrobotnych powyżej 50 roku życia do wykonywania pracy w ramach prac interwencyjnych przez okres do 24 miesięcy oraz dokonywać refundacji poniesionych kosztów przez pracodawcę na wynagrodzenie i składki na ubezpieczenia społeczne lub na okres wydłużony do 4 lat i dokonywać ww. refundacji, jeżeli obejmują one koszty poniesione za co drugi miesiąc ich zatrudnienia.
- Starosta, kierując bezrobotnych powyżej 50 roku życia do wykonywania pracy w ramach prac interwencyjnych, może zrefundować przedsiębiorcy koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanej osoby bezrobotnej.

## **Staż**

- Starosta może skierować bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy do odbycia stażu przez okres nieprzekraczający 6 miesięcy u pracodawcy, rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub pełnoletniej osoby fizycznej, zamieszkującej i prowadzącej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej, w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym obejmującym obszar użytków rolnych o powierzchni przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub prowadzącej dział specjalny produkcji rolnej.
- Starosta może skierować do odbycia stażu na okres do 12 miesięcy bezrobotnych do 25 roku życia oraz osoby bezrobotne w okresie 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, które nie ukończyły 27 roku życia.
- Staż odbywa się na podstawie umowy zawartej przez starostę z pracodawcą, według programu określonego w umowie. Przy ustalaniu programu powinny być uwzględnione predyspozycje psychofizyczne i zdrowotne, poziom wykształcenia oraz dotychczasowe kwalifikacje zawodowe bezrobotnego.

Program powinien określać:

- 1) nazwę zawodu lub specjalności, której program dotyczy;
- 2) zakres zadań wykonywanych przez bezrobotnego;
- 3) rodzaj uzyskiwanych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych;
- 4) sposób potwierdzenia nabytych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych;
- 5) opiekuna osoby objętej programem stażu.

- Nadzór nad odbywaniem stażu sprawuje starosta. Pracodawca po zakończeniu realizacji programu wydaje opinię zawierającą informacje o zadaniach realizowanych przez bezrobotnego i umiejętnościach praktycznych pozyskanych w trakcie stażu. Starosta wydaje bezrobotnemu zaświadczenie o odbyciu stażu.
- Bezrobotnemu w okresie odbywania stażu przysługuje stypendium w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych, wypłacane przez starostę. Za okres, za który przysługuje stypendium, zasiłek nie przysługuje.
- Bezrobotny zachowuje prawo do stypendium za okres udokumentowanej niezdolności do pracy, przypadający w okresie odbywania stażu, za który na podstawie odrębnych przepisów pracownicy zachowują prawo do wynagrodzenia lub przysługują im zasiłki z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa.
- Na wniosek bezrobotnego odbywającego staż pracodawca jest obowiązany do udzielenia dni wolnych w wymiarze 2 dni za każde 30 dni kalendarzowych odbywania stażu. Za dni wolne przysługuje stypendium. Za ostatni miesiąc odbywania stażu pracodawca jest obowiązany udzielić dni wolnych przed upływem terminu zakończenia stażu.

### **Przygotowanie zawodowe dorosłych**

- Starosta inicjuje, organizuje i finansuje z Funduszu Pracy przygotowanie zawodowe dorosłych bezrobotnych i osób poszukujących pracy otrzymujących świadczenie socjalne przysługujące na urlopie górniczym lub górniczy zasiłek socjalny, uczestników zajęć w Centrum Integracji Społecznej lub indywidualnym programie integracji, żołnierzy rezerwy, osób pobierających rentę szkoleniową lub świadczenie szkoleniowe, w celu uzyskania przez nich kwalifikacji lub umiejętności zawodowych, potwierdzonych dokumentami.
- Przygotowanie zawodowe dorosłych realizowane jest bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą i może odbywać się w formie:
  - praktycznej nauki zawodu dorosłych, która trwa od 12 do 18 miesięcy i umożliwia przystąpienie do egzaminu kwalifikacyjnego na tytuł zawodowy lub egzaminu czeladniczego,
  - przyuczenia do pracy dorosłych, które trwa od 3 do 6 miesięcy i ma na celu zdobycie wybranych kwalifikacji zawodowych lub umiejętności, niezbędnych do wykonywania określonych zadań, właściwych dla zawodu

występującego w klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy.

- Przygotowanie zawodowe dorosłych odbywa się na podstawie umowy zawieranej między starostą a pracodawcą lub między starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową, wpisaną do rejestru prowadzonego przez wojewódzki urząd pracy.
- Program przygotowania zawodowego dorosłych ukierunkowany jest na nabywanie umiejętności praktycznych oraz zdobywanie wiedzy teoretycznej, niezbędnych do wykonywania zadań zawodowych:
  - program praktycznej nauki zawodu dorosłych uwzględnia w szczególności standardy wymagań będące podstawą przeprowadzania egzaminu na tytuł zawodowy, tytuł czeladnika lub podstawy programowe kształcenia w zawodzie,
  - program przyuczenia do pracy dorosłych uwzględnia w szczególności standardy kwalifikacji zawodowych dostępne w bazach danych prowadzonych przez ministra właściwego do spraw pracy.

Program przygotowany jest przez pracodawcę lub instytucję szkoleniową we współpracy z pracodawcą.

- Nabywanie umiejętności praktycznych obejmuje co najmniej 80% czasu odbywania przygotowania zawodowego dorosłych i jest realizowane u pracodawcy.
- Pracodawca wyznacza opiekuna uczestnika przygotowania zawodowego dorosłych podczas realizacji programu.
- Przygotowanie zawodowe dorosłych odbywa się w wymiarze maksymalnie 8 godzin zegarowych dziennie i 40 godzin zegarowych tygodniowo.
- Pracodawca zapewnia warunki umożliwiające zdobywanie wiedzy teoretycznej prowadząc kształcenie teoretyczne bezpośrednio u siebie lub kierując uczestnika do instytucji szkoleniowej wskazanej przez starostę. W przypadku gdy kształcenie teoretyczne realizuje instytucja szkoleniowa pracodawca jest obowiązany udzielić uczestnikowi przygotowania zawodowego dorosłych czasu wolnego na uczestnictwo w zajęciach w wymiarze przewidzianym programem.
- Gdy pracodawca nie może zapewnić warunków do zrealizowania w pełni programu praktycznej nauki zawodu dorosłych, możliwe jest zrealizowanie jego części przez wskazane przez starostę Centrum Kształcenia Praktycznego lub Centrum Kształcenia Ustawicznego, w wymiarze nieprzekraczającym 20% czasu programu.

- Uczestnikowi przygotowania zawodowego dorosłych przysługuje stypendium w wysokości 100% zasiłku, a dla bezrobotnych posiadających wykształcenie gimnazjalne lub niższe, bez kwalifikacji zawodowych lub powyżej 50 roku życia – 120% zasiłku. Za okres, za który przysługuje stypendium, zasiłek nie przysługuje.
- Pracodawca jest obowiązany do udzielenia uczestnikowi przygotowania zawodowego dorosłych dni wolnych w wymiarze 2 dni za każde 30 dni kalendarzowych. Za ostatni miesiąc odbywania przygotowania zawodowego dorosłych pracodawca jest obowiązany udzielić dni wolnych przed upływem terminu zakończenia przygotowania zawodowego dorosłych. Za dni wolne przysługuje stypendium.
- Określone w umowie wydatki poniesione na uczestnika przygotowania zawodowego dorosłych, w szczególności na materiały i surowce, eksploatację maszyn i urządzeń, odzież roboczą, posiłki regeneracyjne i inne środki niezbędne do realizacji programu przygotowania zawodowego dorosłych są refundowane pracodawcy przez starostę ze środków Funduszu Pracy w wymiarze do 2% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za każdy pełny miesiąc realizacji programu.
- Starosta przyznaje pracodawcy jednorazową premię ze środków Funduszu Pracy po zakończeniu realizacji przygotowania zawodowego dorosłych, jeżeli skierowany przez starostę uczestnik ukończył program praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych i zdał egzamin na tytuł zawodowy, tytuł czeladnika lub egzamin sprawdzający. Wysokość premii wynosi 400 zł za każdy pełny miesiąc programu przygotowania zawodowego dorosłych, zrealizowanego dla każdego skierowanego uczestnika i jest waloryzowana z dniem 1 czerwca o średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w poprzednim roku.
- Premia jest przyznawana na wniosek pracodawcy złożony w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia z wynikiem pozytywnym egzaminu przez uczestnika przygotowania zawodowego dorosłych. Do wniosku należy dołączyć kopię dyplomu, świadectwa lub zaświadczenia, potwierdzającego zdanie egzaminu.

### **Roboty publiczne**

- Starosta zwraca organizatorowi robót publicznych, który zatrudniał skierowanych bezrobotnych długotrwale lub po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego, albo kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, bezrobotnych powyżej 50 roku życia, bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia

zawodowego lub bez wykształcenia średniego, bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia, bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia, bezrobotnych niepełnosprawnych, a także bezrobotnych będącymi dłużnikami alimentacyjnymi przez okres do 6 miesięcy, część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne bezrobotnych w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych w miesiącu w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz 50% przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia. Starosta może również dokonywać zwrotu poniesionych przez organizatora robót publicznych kosztów z tytułu zatrudnienia na okres do 12 miesięcy, w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia, jeżeli refundacja obejmuje koszty poniesione za co drugi miesiąc ich zatrudnienia.

- Na wniosek organizatora robót publicznych starosta może przyznawać zaliczki ze środków Funduszu Pracy na poczet wypłat wynagrodzeń oraz opłacenia składek na ubezpieczenia społeczne.
- Bezrobotni do 25 roku życia, bezrobotni długotrwale albo po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego, albo kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka oraz bezrobotni będącymi dłużnikami alimentacyjnymi mogą zostać skierowani przez starostę, na zasadach dotyczących robót publicznych, przez okres do 6 miesięcy do wykonywania pracy niezwiązanej z wyuczonym zawodem, w wymiarze nieprzekraczającym połowy wymiaru czasu pracy, w instytucjach użyteczności publicznej oraz organizacjach zajmujących się problematyką kultury, oświaty, sportu i turystyki, opieki zdrowotnej lub pomocy społecznej. Skierowanie powinno dotyczyć w szczególności bezrobotnych zobowiązanych do alimentów. Starosta zwraca pracodawcy, który zatrudnił takich bezrobotnych, część poniesionych kosztów na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych bezrobotnych i połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca, łącznie ze składką na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia.

## Szkolenia

- Z inicjatywy starosty organizowane są szkolenia bezrobotnych finansowane z Funduszu Pracy. Ich celem jest zwiększenie szansy na uzyskanie lub utrzymanie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, podwyższenie kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji, w szczególności w przypadku:
  - 1) braku kwalifikacji zawodowych;
  - 2) konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji;
  - 3) utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie;
  - 4) braku umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.
- Starosta może skierować bezrobotnego na wskazane przez niego szkolenie, jeżeli uzasadni on celowość tego szkolenia, a jego koszt w części finansowanej z Funduszu Pracy nie przekroczy 300% przeciętnego wynagrodzenia. Skierowanie takie przysługuje nie częściej niż raz w ciągu roku kalendarzowego.
- Starosta, na wniosek bezrobotnego, może sfinansować ze środków Funduszu Pracy, do wysokości przeciętnego wynagrodzenia, koszty egzaminów umożliwiających uzyskanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, określonych uprawnień zawodowych lub tytułów zawodowych oraz koszty uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania danego zawodu.
- Skierowanie na szkolenie, w przypadkach zawodów wymagających szczególnych predyspozycji psychofizycznych, powinno być poprzedzone określeniem przez doradcę zawodowego powiatowego urzędu pracy predyspozycji do wykonywania zawodu, który osoby te uzyskają w wyniku szkolenia. W uzasadnionych przypadkach szkolenie może być poprzedzone skierowaniem na badania lekarskie lub psychologiczne finansowane z Funduszu Pracy.
- Przy kierowaniu na szkolenie obowiązuje zasada równości w korzystaniu ze szkoleń bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, orientację seksualną, przekonania polityczne i wyznanie religijne lub przynależność związkową.
- Szkolenia powinny uwzględniać zapotrzebowanie pracodawców na konkretne zawody.

## Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa

Poradnictwo zawodowe to udzielanie pomocy:

1. bezrobotnym i poszukującym pracy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia,
2. pracodawcom w doborze kandydatów do pracy spośród bezrobotnych i poszukujących pracy oraz wspieranie rozwoju zawodowego pracodawcy i jego pracowników przez udzielanie porad zawodowych.

*Usługi poradnictwa zawodowego prowadzone są bezpłatnie przez powiatowe urzędy pracy oraz centra informacji i planowania kariery zawodowej wojewódzkich urzędów pracy.*

### Adresy powiatowych urzędów pracy Wielkopolski oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu i jego Oddziałów Zamiejscowych w Kaliszu, Koninie, Lesznie i Pile

Lp.	Nazwa jednostki	Adres	Telefon / fax
1	Powiatowy Urząd Pracy w Chodzieży	64-800 Chodzież ul. Składowa 5	kier. 0-67 282-04-68, 281-01-77 fax. 282-04-65
2	Powiatowy Urząd Pracy w Czarnkowie	64-700 Czarnków ul. Przemysłowa 2a	kier. 0-67 255-37-17, 255-37-16, fax. 255-37-18
	<i>Filia w Trzciance Powiatowego Urzędu Pracy w Czarnkowie</i>	<i>64-980 Trzcianka ul. Chopina 10</i>	<i>kier. 0-67 216-36-49, 216-36-58, fax. 216-36-42</i>
	<i>Filia w Wieleń Powiatowego Urzędu Pracy w Czarnkowie</i>	<i>64-730 Wieleń, ul. Międzyleska 4</i>	<i>kier. 0-67 256-13-44, fax. 256-14-09</i>
3	Powiatowy Urząd Pracy w Gnieźnie	62-200 Gniezno ul. Sobieskiego 20	kier. 0-61 426-16-49, 426-44-34, 35 fax. 426-11-62
4	Powiatowy Urząd Pracy w Gostyniu	63-800 Gostyń ul. Poznańska 200	kier. 0-65 572-33-68, 572-30-78, fax. 572-33-67
5	Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku	62-065 Grodzisk Wlkp. ul. Poznańska 15	kier. 0-61 tel./fax. 444-63-49, 444-63-35,
6	Powiatowy Urząd Pracy w Jarocinie	63-200 Jarocin ul. Gen. Hallera 8	kier. 0-62 747-35-79 fax. 747-73-88
7	Powiatowy Urząd Pracy w Kaliszu	62-800 Kalisz ul. Staszica 47a	kier. 0-62 tel./fax. 76-89-700, 766-89-40,
8	Powiatowy Urząd Pracy w Kępnie	63-600 Kępno Kępno-Mianowice 2H	kier. 0-62 782-28-34, fax. 78-22-854

9	Powiatowy Urząd Pracy w Kole	62-600 Koło ul. Sienkiewicza 27	kier. 0-63 272-29-94, fax. 272-26-25
10	Powiatowy Urząd Pracy w Koninie	62-510 Konin ul. Zakładowa 4	kier. 0-63 243-03-12, 243-03-92, fax 243-02-77
11	Powiatowy Urząd Pracy w Kościanie	64-000 Kościan ul. Prymasa Wyszyńskiego 8	kier. 0-65 512-10-55, 512-10-14, 512-63-81, 512-63-82, 512-14-40, fax. 512-18-50
12	Powiatowy Urząd Pracy w Krotoszynie	63-700 Krotoszyn ul. Rawicka 7b	kier. 0-62 725-44-56, 725-36-84, 725-88-25, fax. 725-36-84
13	Powiatowy Urząd Pracy w Lesznie	64-100 Leszno ul. Śniadeckich 5	kier. 0-65 tel./fax 529-94-33, 529-50-67
14	Powiatowy Urząd Pracy w Międzychodzie	64-400 Międzychód ul. 17 stycznia 143	kier. 0-95 748-23-96, 748-80-20, 748-80-22, fax. 748-20-17
15	Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Tomyszu	64-300 Nowy Tomyśl ul. Kolejowa 2	kier. 0-61 445-15-00, fax. 445-15-35
16	Powiatowy Urząd Pracy w Obornikach	64-600 Oborniki ul. Sądowa 5	kier. 0-61 653-66-36, fax. 653-66-31
17	Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowie Wlkp.	63-400 Ostrow Wlkp. ul. Wolności 29a	kier. 0-62 tel. 737-32-00 fax 737-32-02
18	Powiatowy Urząd Pracy w Ostrzeszowie	63-500 Ostrzeszów ul. Przemysłowa 7	kier. 0-62 732-07-90, 732-07-92, fax. 732-07-91
19	Powiatowy Urząd Pracy w Pile	64-920 Piła al. Niepodległości 24	kier. 0-67 215-11-27, 215-11-45, fax. 215-11-28
	<i>Filia w Wyrzysku Powiatowego Urzędu Pracy w Pile</i>	<i>89-300 Wyrzysk ul. Bydgoska 11</i>	<i>kier. 0-67 tel./fax. 286-22-73</i>
20	Powiatowy Urząd Pracy w Pleszewie	63-300 Pleszew ul. Wyspiańskiego 6	kier. 0-62 742-74-25 fax. 742-74-26
21	Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu	61-538 Poznań, ul. Czarnieckiego 9	kier. 0-61 834-56-40, fax. 833-02-52

22	Powiatowy Urząd Pracy w Rawiczu	63-900 Rawicz ul. Kamińskiego 19a	kier. 0-65 546-26-13, fax. 545-21-17
23	Powiatowy Urząd Pracy w Słupcy	62-400 Słupca ul. Piastów 2	kier. 0-63 275-14-44, fax. 275-14-44
24	Powiatowy Urząd Pracy w Szamotułach	64-500 Szamotuły ul. Wojska Polskiego 1	kier. 0-61 292-02-99, 292-28-53, fax. 292-28-63
25	Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wlkp.	63-000 Środa Wlkp. ul. Kosynierów 46	kier. 0-61 285-80-31, 285-63-83, fax. 285-80-32
26	Powiatowy Urząd Pracy w Śremie	63-100 Śrem ul. Mickiewicza 56	kier. 0-61 283-70-59, fax. 283-70-75
27	Powiatowy Urząd Pracy w Turku	62-700 Turek, ul. Komunalna 6	kier. 0-63 270-23-40, fax. 280-23-70
28	Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu	62-100 Wągrowiec ul. Kolejowa 22	kier. 0-67 262-10-81, fax. 262-10-81
29	Powiatowy Urząd Pracy w Wolsztynie	64-200 Wolsztyn ul. 5 Stycznia 5a	kier. 0-68 384-35-81, 347-12-95, fax. 384-35-81
30	Powiatowy Urząd Pracy we Wrześni	62-300 Września ul. Wojska Polskiego 2	kier. 0-61 640-35-35, fax. 640-21-10
31	Powiatowy Urząd Pracy w Złotowie	77-400 Złotów ul. Kolejowa 11	kier. 0-67 263-54-34, 263-27-79, 263-54-33, fax. 263-54-34
1	Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu	60-537 Poznań, ul. Kościelna 37	kier. 0-61 846-38-00, 846-38-19, fax. 846-38-20
2	Filia WUP w Kaliszu	62-800 Kalisz ul. Serbinowska 5	kier. 0-62 766-60-46, fax. 766-60-46
3	Filia WUP w Koninie	62-510 Konin ul. Zakładowa 4	kier. 0-63 249-71-00, fax. 249-71-26
4	Filia WUP w Lesznie	64-100 Leszno ul. Śniadeckich 5	kier. 0-65 529-57-66, fax. 529-90-81
5	Filia WUP w Pile	64-920 Piła al. Niepodległości 24	kier. 0-67 212-77-94, fax. 212-28-63

## **Wspieranie sektora małych i średnich przedsiębiorstw**

Działania powiatowych urzędów pracy przyczyniają się w bezpośredni sposób do zwiększenia liczby oferowanych przez pracodawców miejsc pracy dzięki konkretnym korzyściom związanym z zatrudnieniem osoby bezrobotnej. Istnieje jednak szereg innych działań, które wprawdzie pośrednio, ale jednak mogą mieć znaczący wpływ na zmniejszenie wielkości bezrobocia. Chodzi tu głównie o stymulowanie i wspomaganie rozwoju firm, mające na celu ogólną poprawę sytuacji pracodawców. Taki kierunek działań wydaje się bardzo uzasadniony i wskazany ze względu na jego perspektywiczność i rozpiętość efektów, jakie można osiągnąć w ten sposób (ogólna poprawa sytuacji gospodarczej kraju). Głównym adresatem tych działań są małe i średnie przedsiębiorstwa.

### **Definicja mikro, małego i średniego przedsiębiorcy**

Definicja małego i średniego przedsiębiorcy zawarta jest w ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r., Nr 155, poz. 1095 z późn. zm.).

Za mikroprzedsiębiorcę uważa się przedsiębiorcę, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych:

- 1) zatrudniał średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz
- 2) osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 2 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 2 milionów euro.

Za małego przedsiębiorcę uważa się przedsiębiorcę, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych:

- 1) zatrudniał średniorocznie mniej niż 50 pracowników oraz
- 2) osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nie przekraczający równowartości w złotych 10 milionów euro lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 10 milionów euro.

Za średniego przedsiębiorcę uważa się przedsiębiorcę, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych:

- 1) zatrudniał średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz
- 2) osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nie przekraczający równowartości w złotych 50 milionów euro lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 43 miliony euro.

## **Działalność polskiej agencji rozwoju przedsiębiorczości**

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) jest agencją rządową utworzoną w 2001 roku w wyniku przekształcenia Polskiej Fundacji Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Podlega ministrowi właściwemu ds. gospodarki. Celem działania Agencji jest realizacja programów rozwoju gospodarki, wspierających działalność innowacyjną i badawczą małych i średnich przedsiębiorstw, rozwój regionalny, wzrost eksportu, rozwój zasobów ludzkich oraz wykorzystywanie nowych technologii.

Do zadań realizowanych przez Agencję należy m.in.:

- świadczenie usług doradczych i eksperckich,
- organizowanie szkoleń i seminariów,
- organizowanie przedsięwzięć informacyjnych, promocyjnych, targowych i wystawienniczych w kraju,
- organizowanie, w porozumieniu z właściwymi instytucjami, przedsięwzięć informacyjnych i promocyjnych za granicą,
- gromadzenie i udostępnianie informacji istotnych m.in. dla bezrobotnych, przedsiębiorców, osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą itp.
- opracowywanie, wydawanie i rozpowszechnianie publikacji,
- prowadzenie rejestru pod nazwą „Krajowy System Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw” oraz promowanie podmiotów znajdujących się w tym rejestrze,
- udzielanie pomocy finansowej przeznaczonej m.in. na wspomaganie inwestycji przedsiębiorców, w szczególności sprzyjających wzrostowi ich konkurencyjności lub innowacyjności, wzmocnianie potencjału podmiotów działających na rzecz rozwoju gospodarczego, innowacyjności, zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich lub

potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców, realizację przedsięwzięć w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej,

- podejmowanie, wspieranie i finansowanie przedsięwzięć w zakresie transferu nowych technologii.

W perspektywie finansowej 2007-2013 PARP odpowiedzialna jest za wdrażanie działań w ramach trzech programów operacyjnych tj.:

1. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka,
2. Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
3. Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej.

Do kompetencji PARP w związku z realizacją programów operacyjnych należą m.in.:

- wsparcie przedsiębiorców w zakresie rozwoju działalności badawczo - rozwojowej,
- wsparcie projektów inwestycyjnych związanych z zastosowaniem nowych rozwiązań technologicznych, produktowych, usługowych lub organizacyjnych,
- udzielanie wsparcia w zakresie ochrony prawa własności przemysłowej,
- wsparcie rozwoju innowacyjnej przedsiębiorczości, zacieśnienie współpracy pomiędzy sferą nauki i gospodarki, a także rozwój współpracy międzyregionalnej województw na wschodzie Polski,
- wsparcie projektów na rzecz poprawy jakości usług świadczonych przez organizacje promujące rozwój przedsiębiorczości oraz wsparcie ogólnopolskich i ponadregionalnych projektów szkoleniowych.

Informacje na temat działalności agencji i dostępnych form pomocy można uzyskać pod numerami tel. 022 432 89 91, 022 432 89 92, 022 432 89 93 lub e-mail: [info@parp.gov.pl](mailto:info@parp.gov.pl).

Adres Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości to:

**Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości**

**ul. Pańska 81/83**

**00-834 Warszawa**

**tel. 022 432 80 80, 022 432 71 25**

**fax 022 432 86 20, 022 432 84 04**

**[biuro@parp.gov.pl](mailto:biuro@parp.gov.pl)**

[www.parp.gov.pl](http://www.parp.gov.pl)

## **Krajowy System Usług Dla Małych I Średnich Przedsiębiorstw**

Krajowy System Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw (KSU) jest siecią dobrowolnie współpracujących ze sobą niekomercyjnych organizacji świadczących na rzecz mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorstw oraz osób podejmujących działalność gospodarczą, usługi: doradcze (w tym o charakterze ogólnym oraz o charakterze proinnowacyjnym), szkoleniowe, informacyjne i finansowe (w tym udzielanie poręczeń oraz udzielanie pożyczek). KSU powstała w październiku 1996 r. z inicjatywy Polskiej Fundacji Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw (obecnie Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości), która wspiera system organizacyjnie i merytorycznie oraz czuwa nad jakością świadczonych usług przez ośrodki KSU i konsultantów. Misją KSU jest rozwój przedsiębiorczości poprzez zapewnienie najwyższej jakości usług w kluczowych obszarach wymagających wsparcia państwa. Podstawowym celem systemu jest zapewnienie pełnej informacji o środkach pomocowych i istotnych aspektach działalności gospodarczej, dostępu przedsiębiorców do kompleksowych usług doradczych oraz kreowanie rynku usług doradczych istotnych z punktu widzenia rozwoju przedsiębiorczości.

Uczestnictwo w KSU jest całkowicie dobrowolne, współpraca między ośrodkami ma na celu wyłącznie rozwój systemu wsparcia małych i średnich firm, a tym samym zwiększenie ich konkurencyjności.

Lista teleadresowa lokalizacji świadczenia usług przez ośrodki Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Wielkopolsce:

Lp.	Instytucja	Zakres usług	Dane teleadresowe
1	<b>Polska Izba Gospodarcza Importerów, Eksporterów i Kooperacji</b> nr ośrodka 15/01/2005/036	Ośrodek zarejestrowany w KSU w zakresie usług: - doradczych o charakterze ogólnym - informacyjnych - szkoleniowych - doradczych o charakterze proinnowacyjnym	Św. Marcin 80/82 61-809 Poznań tel. 061 851 78 48, fax 061 851 78 28 izba@pcc.org.pl www.pcc.org.pl
2	<b>Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego - Śremski Ośrodek Wspierania Małej Przedsiębiorczości</b> nr ośrodka 15/02/2005/050	Ośrodek zarejestrowany w KSU w zakresie usług: - doradczych o charakterze ogólnym - informacyjnych - szkoleniowych	Okulickiego 3 63-100 Śrem tel./fax 061 283 27 04 pok@unia.srem.com.pl www.unia.srem.com.pl
3	<b>Eurocentrum Innowacji i Przedsiębiorczości</b> nr ośrodka 15/03/2005/051	Ośrodek zarejestrowany w KSU w zakresie usług: - doradczych o charakterze ogólnym - szkoleniowych	Ledóchowskiego 36 63-400 Ostrów Wielkopolski tel./fax 062 736 10 27 biuro@euro.ctiw.pl www.euro.ctiw.pl
4	<b>Eurocentrum Innowacji i Przedsiębiorczości Oddział w Pleszewie</b> nr ośrodka 15/04/2005/051	Ośrodek zarejestrowany w KSU w zakresie usług: - doradczych o charakterze ogólnym - informacyjnych - szkoleniowych	Kaliska 24 63-300 Pleszew tel./fax 062 742 03 61 eurocentrum.pleszew@neostrada.pl www.euro.ctiw.pl
5	<b>Turecka Izba Gospodarcza</b> nr ośrodka 15/05/2005/057	Ośrodek zarejestrowany w KSU w zakresie usług: - informacyjnych - doradczych o charakterze ogólnym - szkoleniowych	Kaliska 47 62-700 Turek tel./fax 063 289 18 89 biuro@tig.turek.pl www.tig.turek.pl

<b>6</b>	<b>Agencja Rozwoju Regionalnego w Koninie S.A.</b> nr ośrodka 15/06/2005/067	Ośrodek zarejestrowany w KSU w zakresie usług: - doradczych o charakterze ogólnym - informacyjnych - szkoleniowych - doradczych o charakterze innowacyjnym	Zakładowa 4 62-510 Konin tel. 063 245 30 95 fax 063 245 69 70 arr@arrkonin.org.pl www.arrkonin.org.pl
<b>7</b>	<b>Gnieźnieńska Agencja Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o.</b> nr ośrodka 15/07/2005/073	Ośrodek zarejestrowany w KSU w zakresie usług: - doradczych o charakterze ogólnym - informacyjnych	Rynek 10/1 62-200 Gniezno tel./fax 061 426 45 34 biuro@garg.pl www.garg.pl
<b>8</b>	<b>Wielkopolski Klub Techniki i Racjonalizacji</b> nr ośrodka 15/08/2005/077	Ośrodek zarejestrowany w KSU w zakresie usług: - doradczych o charakterze ogólnym - informacyjnych - szkoleniowych	Stary Rynek 97/100 61-773 Poznań tel. 061 853 33 71 fax 061 852 80 10 biuro@wktir.poznan.pl www.wktir.poznan.pl
<b>9</b>	<b>Stowarzyszenie Ostrzeszowskie Centrum Przedsiębiorczości</b> nr ośrodka 15/09/2005/105	Ośrodek zarejestrowany w KSU w zakresie usług: - informacyjnych - finansowych - udzielanie pożyczek	Przemysłowa 27 63-500 Ostrzeszów tel. 0-62 730 17 31 fax 0-62 730 48 98 inkubator@clik.pl www.socp.clik.pl
<b>10</b>	<b>Konińska Izba Gospodarcza</b> nr ośrodka 15/10/2005/125	Ośrodek zarejestrowany w KSU w zakresie usług: - doradczych o charakterze ogólnym - informacyjnych - szkoleniowych	Powstańców Wielkopolskich 16 62-510 Konin tel. 063 245 88 00 fax 063 245 85 55 kig@kig.konin.pl www.kig.konin.pl
<b>11</b>	<b>Wielkopolska Izba Przemysłowo-Handlowa</b> nr ośrodka 15/11/2005/155	Ośrodek zarejestrowany w KSU w zakresie usług: - doradczych o charakterze ogólnym - informacyjnych - szkoleniowych	Grzegorzewska 26 60-734 Poznań tel. 061 869 01 00 fax 061 869 01 01

				wiph@wiph.pl www.wiph.pl
<b>12</b>	<b>Wielkopolska Izba Rzemieślnicza w Poznaniu</b> nr ośrodka 15/13/2005/165	Ośrodek zarejestrowany w KSU w zakresie usług: - doradczych o charakterze ogólnym - informacyjnych		Al. Niepodległości 2 60-967 Poznań tel. 061 853 78 05 fax 061 852 13 16 irpozn@irpozn.com.pl www.irpozn.com.pl
<b>13</b>	<b>Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Lesznie</b> nr ośrodka 15/14/2005/171	Ośrodek zarejestrowany w KSU w zakresie usług: - informacyjnych - szkoleniowych		55 Pułku Piechoty 34 64-100 Leszno tel./fax 065 529 56 56 leszno@riph.pl www.riph.pl
<b>14</b>	<b>Fundacja Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości</b> nr ośrodka 15/15/2006/185	Ośrodek zarejestrowany w KSU w zakresie usług: - informacyjnych - szkoleniowych		Częstochowska 25 62-800 Kalisz tel. 062 764 12 42 fax 062 764 23 43 aleksandra.manios@kip.kalisz.pl www.kip.kalisz.pl
<b>15</b>	<b>Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o.</b> nr ośrodka 15/16/2006/187	Ośrodek zarejestrowany w KSU w zakresie usług: - finansowych - udzielanie pożyczek - informacyjnych - szkoleniowych		Piekary 19 61-823 Poznań tel./fax 061 656 53 06 info@warp.org.pl www.warp.org.pl
<b>16</b>	<b>Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT Rada Regionalna w Pile</b> nr ośrodka 15/18/2007/207	Ośrodek zarejestrowany w KSU w zakresie usług: - doradczych o charakterze ogólnym - informacyjnych - szkoleniowych		Browarna 19 64-920 Pila tel. 067 213 11 65 fax 067 213 16 77 biuro@not.pila.pl www.not.pila.org.pl

17	<b>Cech Rzemiosł Różnych w Wągrowcu</b> nr ośrodka 15/20/2008/216	Ośrodek zarejestrowany w KSU w zakresie usług: - informacyjnych - szkoleniowych	Janowiecka 1 62-100 Wągrowiec tel./fax 067 262 01 20 cech@pro.onet.pl www.wagrowiec.icech.pl
18	<b>Wielkopolski Instytut Jakości Sp. z o.o.</b> nr ośrodka 15/21/2008/219	Ośrodek zarejestrowany w KSU w zakresie usług: - doradczych o charakterze ogólnym - informacyjnych - szkoleniowych - doradczych o charakterze proinnowacyjnym	Szegłowska 49 61-626 Poznań tel. 061 855 39 90 fax 061 855 39 92 sekretariat@wnj.pl www.wnj.pl
19	<b>Wielkopolski Związek Pracodawców Prywatnych</b> nr ośrodka 15/22/2008/225	Ośrodek zarejestrowany w KSU w zakresie usług: - informacyjnych	Głęboka 4/35 61-553 Poznań tel./fax 061 813 98 93 info@wzpp.org.pl www.wzpp.org.pl
20	<b>Instytut Logistyki i Magazynowania</b> nr ośrodka 15/23/2008/230	Ośrodek zarejestrowany w KSU w zakresie usług: - doradczych o charakterze proinnowacyjnym	Estkowskiego 6 61-755 Poznań tel. 061 850 48 90 fax 061 852 63 76 office@ilim.poznan.pl www.ilim.poznan.pl

Więcej informacji na temat ośrodków KSU można uzyskać na stronach internetowych Krajowego Systemu Usług [www.ksu.parp.gov.pl](http://www.ksu.parp.gov.pl) lub Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości [www.parp.gov.pl](http://www.parp.gov.pl).

## Fundusz mikro

Mikro Fundusz został utworzony w 1994 roku przez Polsko - Amerykański Fundusz Przedsiębiorczości (PAEF) do realizacji programu wspierania mikroprzedsiębiorczości w Polsce.

Pomoc Funduszu polega na udostępnianiu kapitału w formie pożyczek.

Oferta skierowana jest do:

- 1) właścicieli najmniejszych przedsiębiorstw (małych sklepów, warsztatów usługowych i produkcyjnych itp.), którzy uzyskaną pożyczkę mogą przeznaczyć na:
  - zakup towarów do sprzedaży lub surowców do przerobu;
  - małą inwestycję (maszyny, urządzenia, wyposażenie, lokal);
  - remont maszyny, lokalu czy samochodu;
  - każdy inny rozsądny cel związany z działalnością firmy;
- 2) stowarzyszeń powołanych w celu realizacji inwestycji mogących ułatwić życie lokalnym społecznościom (budowa dróg, parkingów, sieci wodociągowych itp.);
- 3) osób prowadzących gospodarstwa agroturystyczne, które mogą otrzymać pożyczkę na cele związane z tą działalnością.

### Gdzie zgłaszać się po informacje i pomoc

Zgodnie z założeniami programu kapitał jest udostępniany w formie pożyczek tym spośród właścicieli małych firm, którzy rozumieją, że bez dostępu do zewnętrznego finansowania utrzymanie się na rynku jest trudne a rozwój niemożliwy. Współpraca z mikroprzedsiębiorcami oparta jest na zasadach partnerstwa i wzajemnego zaufania. Fundusz oferuje dostęp do kapitału na prostych warunkach, bez zbędnych formalności. Decyzje o przyznaniu pożyczki zapadają w ciągu dwóch dni.

Obecnie Fundusz Mikro ma oddziały w 38 miastach, z jego kapitału skorzystało ponad 53 tys. właścicieli małych przedsiębiorstw z terenu całej Polski. Łączna wartość wypłaconych pożyczek to ponad 958 mln zł. Wszystkie decyzje dotyczące nawiązania i warunków współpracy podejmują lokalni przedstawiciele Funduszu Mikro.

**Przedstawicielstwo w Poznaniu mieści się na ul. Szczanieckiej 8b/102, 61-863 Poznań, tel. 061 851 02 33, fax 061 851 01 87.** Dodatkowe informacje można uzyskać na stronie internetowej: [www.funduszmikro.pl](http://www.funduszmikro.pl).

Przedstawicielstwa Funduszu w Wielkopolsce znajdują się także w:

- ⇒ **Pile, ul. Kolbego 1B, 64-920 Piła, tel. 0 67 214 50 14, fax 0 67 215 32 50;**
- ⇒ **Kaliszu, ul. Kazimierzowska 10, 62-800 Kalisz, tel. 0 62 501 10 02, fax 0 62 767 14 94;**
- ⇒ **Lesznie, ul. Leszczyńskich 30, 64-100 Leszno, tel. 065 520 21 92, tel./fax 065 529 10 56.**

## **Fundusze poręczeń kredytowych**

Fundusze poręczeń kredytowych są instytucjami pomagającymi najmniejszym firmom w sprostaniu wymogom stawianym przez banki (kredytodawców). Usługi funduszy polegają na udzielaniu gwarancji spłaty części kwoty zaciągniętego kredytu firmom, które nie posiadają wystarczającej historii kredytowej lub wymaganych przez bank komercyjny zabezpieczeń.

Przedsiębiorcy mogą skorzystać m.in. z ofert następujących funduszy poręczeń kredytowych:

- 1) **Fundusz Poręczeń Kredytowych POLFUND S.A.** – jego zasadniczym celem jest udzielanie poręczeń kredytowych umożliwiających małym i średnim firmom otrzymanie kredytu. Aby uzyskać szczegółowe informacje i rozpocząć procedurę należy skontaktować się z najbliższym oddziałem Banku Zachodniego WBK S.A. albo Funduszem Poręczeń Kredytowych POLFUND S.A., ul. Monte Cassino 32, 70-466 Szczecin, tel./fax 091 424 31 30, tel. 091 424 31 31, polfund@polfund.com.pl. Dodatkowe informacje można znaleźć na stronie internetowej: [www.polfund.com.pl](http://www.polfund.com.pl);
- 2) **Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.** – fundusz udziela poręczeń na zabezpieczenie kredytów udzielanych przez PKO BP S.A. oraz Bank Gospodarstwa Krajowego. Informacje o działalności funduszu i jego ofercie można uzyskać w siedzibie funduszu mieszczącej się na al. Marcinkowskiego 20, 61-827 Poznań, tel. 061 855 64 80, 061 855 64 82, fax 061 855 64 85, [biuro@pfpk.pl](mailto:biuro@pfpk.pl), [www.pfpk.pl](http://www.pfpk.pl);
- 3) **Fundusz Rozwoju i Promocji Województwa Wielkopolskiego S. A.** – Fundusz udziela poręczeń na zabezpieczenie kredytów i pożyczek udzielanych przez:
  - Bank Gospodarstwa Krajowego S. A.;
  - PKO BP S. A.;
  - Meritum Bank ICB S.A.;

- Spółdzielcza Grupa Bankowa;
- Bank DnBNord;
- Bank PEKAO S.A.

Fundusz poręcza również pożyczki zaciągane w innych instytucjach finansowych niż bank, których udzielanie sprzyja rozwojowi województwa wielkopolskiego, rozwojowi przedsiębiorczości, powstawaniu nowych miejsc pracy, jak i utrzymywaniu już istniejących.

Siedziba Funduszu znajduje się w Poznaniu, ul. Strzelecka 49, 61-846 Poznań, tel. 061 858 10 60, 061 858 10 61, fax 061 858 10 62, fundusz@frpww.pl, www.fripww.pl.

W celu reprezentacji Funduszu na terenie Wielkopolski utworzone zostały jednostki certyfikowane w następujących miejscowościach:

- 1) **Buk**, Urząd Miasta i Gminy Buk, ul. Ratuszowa 1, 64-320 Buk, tel. 061 814 06 71, osoby reprezentujące jednostkę: Maria Dakowska, Janusz Wejmann.
- 2) **Chodzież**, Starostwo Powiatowe, ul. Wiosny Ludów 1, 64-800 Chodzież, tel. 067 282 72 61, osoba reprezentująca jednostkę: Marzena Frąckowiak.
- 3) **Chodzież**, Urząd Miasta i Gminy, ul. Padarewskiego 2, 64-800 Chodzież, tel. 067 282 71 71, osoba reprezentująca jednostkę do: Justyna Golis.
- 4) **Czarnków**, Starostwo Powiatowe, ul. Rybaki 3, 64-700 Czarnków, tel. 067 253 08 42, osoby reprezentujące jednostkę: Agata Michalska.
- 5) **Gniezno**, Starostwo Powiatowe, ul. Rynek 10/1, 62-200 Gniezno, tel. 061 426 45 34, osoby reprezentujące jednostkę: Jarosław Grobelny, Juliusz Trojanowski.
- 6) **Gostyń**, Samorządowy Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w Gostyniu, ul. 1-ego Maja, 63-800 Gostyń, tel. 065 575 21 49, osoby reprezentujące jednostkę: Aneta Karkosz - Prezes Zarządu, Monika Belka, Łukasz Burkiewicz.
- 7) **Grodzisk Wlkp.**, Starostwo Powiatowe, Wydział Promocji i Rozwoju, ul. Żwirki i Wigury 1, 62-065 Grodzisk Wlkp., tel. 061 445 25 00, osoby reprezentująca jednostkę: Stanisław Hadka - Starosta Grodziski, Małgorzata Górna-Lesińska tel. 061 445 25 62, fax 061 445 25 54, www.pgw.pl.
- 8) **Jarocin**, Starostwo Powiatowe, ul. al. Niepodległości 10-12, 63-200 Jarocin, tel. 062 747 20 03, osoby reprezentujące jednostkę: Katarzyna Spizak tel. 062 747 19 66.
- 9) **Kalisz**, Fundacja Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości, ul. Częstochowska 25, 62-800 Kalisz, tel. 062 764 50 16, osoby reprezentujące jednostkę: Krystyna Bosak-Bosakowska.
- 10) **Kępno**, Starostwo Powiatowe, ul. Sienkiewicza 26, 63-600 Kępno, tel. 062 782 89 83, osoby reprezentujące jednostkę: Małgorzata Kantek.

- 11) **Koło**, Starostwo Powiatowe, ul. Sienkiewicza 21/23 m 24, 62-600 Koło, tel. 063 261 78 82, osoby reprezentująca jednostkę: Sebastian Strapagiel.
- 12) **Konin**, Starostwo Powiatowe, al. 1 Maja 9, 62-510 Konin, tel. 063 243 02 15, osoba reprezentująca jednostkę: Włodzimierz Matecki.
- 13) **Kościan**, Starostwo Powiatowe, Al. Kościuszki 22, 64-000 Kościan, tel. 065 512 08 25.
- 14) **Kościan**, Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości w Kościanie, ul. Rzemieślnicza 2, 64-000 Kościan, tel. 065 512 77 83, osoba reprezentująca jednostkę: Damian Łakomy.
- 15) **Krotoszyn**, Starostwo Powiatowe, ul. 56 Pułku Piechoty Wlkp. 10, 63-700 Krotoszyn, tel. 062 725 42 56, osoba reprezentująca jednostkę: Elżbieta Poczta.
- 16) **Leszno**, Starostwo Powiatowe, Pl. Kościuszki 4, 64-100 Leszno, tel./fax 065 529 68 06, osoba reprezentująca jednostkę: Magdalena Kuczma.
- 17) **Leszno**, Urząd Miasta, ul. Karasia 15, 64-100 Leszno, tel. 065 529 81 23, osoba reprezentująca jednostkę: Andrzej Barański.
- 18) **Międzychód**, Starostwo Powiatowe, ul. 17 Stycznia 143, 64-400 Międzychód, tel. 095 748 87 00, osoba reprezentująca jednostkę: Zbigniew Harbul.
- 19) **Nowy Tomyśl**, Starostwo Powiatowe, ul. Poznańska 33, 64-300 Nowy Tomyśl, tel. 061 442 67 25, osoby reprezentujące jednostkę: Marek Nyćkowiak.
- 20) **Oborniki**, Starostwo Powiatowe, ul. 11 Listopada 2a, 64-600 Oborniki, tel. 061 297 31 31, osoby reprezentujące jednostkę: Bogdan Jeran, Kamila Fryska.
- 21) **Ostrów Wlkp.**, Urząd Miasta i Gminy, ul. Powstańców Wielkopolskich 18, 63-400 Ostrów Wlkp., tel. 062 582 22 34, osoby reprezentująca jednostkę: Janina Frączek.
- 22) **Ostrzeszów**, Stowarzyszenie Ostrzeszowskie Centrum Przedsiębiorczości, Powiat Ostrzeszów, ul. Przemysłowa 7, 63-500 Ostrzeszów, tel. 062 730 17 32, osoby reprezentujące jednostkę: Bogumiła Baś.
- 23) **Pleszew**, Urząd Miasta i Gminy, ul. Rynek 1, 63-300 Pleszew, tel. 062 742 83 40, osoby reprezentujące jednostkę: Ewa Świątek, Robert Kiczka.
- 24) **Poznań**, Starostwo Powiatowe, ul. Jackowskiego 18, 60-509 Poznań, tel. 061 841 06 68, 061 841 05 35, osoby reprezentujące jednostkę: Anna Jaworska.
- 25) **Rawicz**, Starostwo Powiatowe, ul. Rynek 17, 63-900 Rawicz, tel. 065 546 51 40, osoby reprezentujące jednostkę: Anna Nogała.
- 26) **Słupca**, Starostwo Powiatowe, ul. Poznańska 20, 62-400 Słupca, tel. 063 275 86 12, osoba reprezentująca jednostkę: Joanna Słowińska.

- 27) **Szamotoły**, Urząd Miasta i Gminy, ul. Dworcowa 26, 64-500 Szamotoły, tel. 061 292 75 01, osoby reprezentujące jednostkę: Jacek Grabowski - Burmistrz Miasta, Elżbieta Nałęcz-Józwiak.
- 28) **Śrem**, Starostwo Powiatowe, ul. Mickiewicza 56, 63-100, tel. 061 283 70 75, osoby reprezentujące jednostkę: Urszula Bogusz-Kubiak - Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy.
- 29) **Środa Wlkp.**, Starostwo Powiatowe, ul. Żwirki i Wigury 1, 63-000 Środa Wlkp., tel. 061 286 58 90, osoba reprezentująca jednostkę: Iwona Rutkowska.
- 30) **Turek**, Starostwo Powiatowe, ul. Kaliska 59, 62-700 Turek, tel. 063 289 62 20, osoby reprezentujące jednostkę: Anna Nowicka, Romeo Cwetkow, tel. 061 289 62 24.
- 31) **Wągrowiec**, Starostwo Powiatowe, ul. Kościuszki 15, 62-100, tel. 067 268 05 00, osoba reprezentująca jednostkę: Dariusz Stoll.
- 32) **Wolsztyn**, Starostwo Powiatowe, ul. 5 Stycznia, 64-200 Wolsztyn, tel. 068 384 27 00, osoba reprezentująca jednostkę: Ewa Zielińska.
- 33) **Września**, Starostwo Powiatowe, ul. 3 Maja 3, 62-350 Września, tel. 061 640 44 44, osoby reprezentujące jednostkę: Beata Jankowska.
- 34) **Złotów**, Starostwo Powiatowe, al. Piasta 25, 77-400 Złotów, tel. 067 263 59 20, osoby reprezentujące jednostkę: Mirosław Mincewicz, Jarosław Biecki.

## **Pożyczki z Banku Gospodarstwa Krajowego**

Osobom bezrobotnym do 25 roku życia lub bezrobotnym legitymującym się dyplomem uczelni wyższej, którzy nie ukończyli 27 roku życia i od zakończenia szkoły nie upłynęło więcej niż 12 miesięcy, Bank Gospodarstwa Krajowego udziela preferencyjnych pożyczek na sfinansowanie kosztów rozpoczęcia działalności gospodarczej.

Pożyczka przeznaczona jest na finansowanie kosztów realizacji przedstawionego przez ubiegającą się o pożyczkę osobę planu rozpoczęcia działalności lub na tworzenie nowego miejsca pracy, w szczególności zaś na zakup wyposażenia technicznego i dostosowanie pomieszczeń do projektowanej działalności, zakup towarów, materiałów i surowców.

Wysokość udzielonej pożyczki nie może przekroczyć 40 tys. zł na jedną osobę. Pożyczka może być udzielona na okres do 36 miesięcy z możliwością karencji spłaty do 6 miesięcy. Oprocentowanie pożyczki wynosi 0,75 stopy redyskonta weksli przyjmowanych przez NBP. Bank Gospodarstwa Krajowego oraz lokalne fundusze pożyczkowe pobierają

jednorazową prowizję od kwoty udzielonej pożyczki w wysokości 1%. Spłata pożyczki odbywa się w ratach miesięcznych.

Wnioski o udzielenie pożyczki przyjmowane są w placówkach Banku Gospodarstwa Krajowego oraz w lokalnych funduszach pożyczkowych.

Wniosek o udzielenie pożyczki musi zawierać następujące dokumenty:

- opis przedsięwzięcia, sposób wydatkowania kwoty wnioskowanej pożyczki oraz przewidywane źródło pozyskiwania środków na jej spłatę, czyli biznesplan;
- informację o miejscu prowadzenia działalności;
- zaświadczenie o statusie bezrobotnego;
- odpis dyplomu (dotyczy osób do 27 roku życia) lub zaświadczenia o uzyskanym wykształceniu z datą ukończenia edukacji;
- informację o stosunku do służby wojskowej;
- informację o stanie cywilnym osoby ubiegającej się o pożyczkę;
- propozycje zabezpieczenia spłaty wnioskowanej pożyczki.

Uruchomienie środków pożyczki na finansowanie kosztów rozpoczęcia działalności gospodarczej następuje po formalnym zarejestrowaniu firmy.

W Wielkopolsce placówkami Banku Gospodarstwa Krajowego są:

⇒ Oddział w Poznaniu

Św. Marcin 58/64, 61-807 Poznań

tel. 061 885 31 00, fax 061 852 82 20

⇒ Oddział w Pile

ul. dr F. Witaszka 2a, 64-920 Piła

tel. 067 210 74 00, tel./fax 067 210 74 01

⇒ Oddział w Pile – Punkt Obsługi Klienta w Urzędzie Skarbowym

ul. Kossaka 106, 64-902 Piła

tel. 067 215 81 00.

Lokalny Fundusz Pożyczkowy znajduje się w Śremskim Ośrodku Wspierania Małej Przedsiębiorczości ul. Okulickiego 3, 63–100 Śrem, tel./fax 061 283 27 04, e-mail: [unia@srem.com.pl](mailto:unia@srem.com.pl).

Więcej informacji można uzyskać na stronie internetowej BGK: [www.bgk.pl](http://www.bgk.pl).

## **Komponent regionalny Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki**

Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) jest jednym z ogólnopolskich programów realizujących założenia Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013. PO KL współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, składa się z 10 Priorytetów, z czego pięć pierwszych tworzy komponent centralny zarządzany i wdrażany centralnie. Pozostałe Priorytety PO KL składają się na komponent regionalny. Celem programu jest m.in. doprowadzenie do wzrostu poziomu zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia oraz zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego. Termin „kapitał ludzki” jest pojęciem oznaczającym zasób wiedzy, umiejętności oraz potencjału zawartego w każdym człowieku i w społeczeństwie jako całości, określającym zdolności do pracy, adaptacji do zmian w otoczeniu oraz możliwości tworzenia nowych rozwiązań. W bezpośredniej korelacji z kapitałem ludzkim pozostaje kapitał społeczny, oznaczający zasoby umiejętności, informacji, kultury, wiedzy i kreatywności jednostek oraz związki pomiędzy ludźmi i organizacjami.

Realizacja założeń Priorytetów komponentu regionalnego PO KL prowadzić ma do zwiększenia konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości w regionie. Niniejszy rozdział Informatora pozwoli Państwu zapoznać się z możliwościami skorzystania z dofinansowania projektów w ramach komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Instytucją Pośredniczącą komponentu regionalnego PO KL w województwie wielkopolskim jest Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu. W odpowiedzi na ogłoszone konkursy (Priorytety VI-IX) prowadzone są nabory wniosków o dofinansowanie realizacji projektów. Poniżej przedstawiono Priorytety PO KL w podziale na Działania i Poddziałania, będące celem udzielanego wsparcia ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

## **Priorytet VI**

### **Rynek pracy otwarty dla wszystkich**

#### **6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie**

Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy- projekty konkursowe

Poddziałanie 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie projekty konkursowe wyłącznie dla PUP i WUP

Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych- projekty systemowe

#### **6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia**

#### **6.3 Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich**

## **Priorytet VII**

### **Promocja integracji społecznej**

#### **7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji**

Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej - projekty systemowe

Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie - projekty systemowe

Poddziałanie 7.1.3 Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej - projekty systemowe

#### **7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej**

Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym- projekty konkursowe

Poddziałanie 7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej - projekty konkursowe

#### **7.3 Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji**

## **Priorytet VIII**

### **Regionalne kadry gospodarki**

#### **8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie**

Poddziałanie 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw - projekty konkursowe

Poddziałanie 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie - projekty konkursowe

Poddziałanie 8.1.3 Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności - projekty konkursowe realizowane przez partnerów społecznych

Poddziałanie 8.1.4 Przewidywanie zmiany gospodarczej - projekty konkursowe

#### **8.2 Transfer wiedzy**

Poddziałanie 8.2.1 Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw - projekty konkursowe

Poddziałanie 8.2.2 Regionalne Strategie Innowacji - projekty systemowe

## **Priorytet IX**

### **Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach**

#### **9.1 Wyrównanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty**

Poddziałanie 9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej - projekty konkursowe

Poddziałanie 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych - projekty konkursowe

Poddziałanie 9.1.3 Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych - projekty systemowe

#### **9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego**

#### **9.3 Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego**

#### **9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty**

#### **9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich**

## **Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich**

Istotnym elementem wsparcia jest tworzenie warunków sprzyjających podnoszeniu zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych, obejmujące działania na rzecz dalszego doskonalenia zawodowego, bądź zmiany kwalifikacji zawodowych w formie szkoleń, kursów i praktyk oraz możliwości zdobycia doświadczeń zawodowych w miejscu pracy. Jednym z celów podejmowanych działań jest ułatwianie wejścia na rynek pracy osobom z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, nie pozostającymi w zatrudnieniu. Grupy te obejmują m.in. osoby młode (do 25. roku życia), które nie posiadają doświadczeń zawodowych oraz kwalifikacji koniecznych do znalezienia zatrudnienia, kobiet (w tym zwłaszcza matek samotnie wychowujących dzieci), osób starszych (po 50. roku życia), mających trudności z dostosowaniem się do wymogów modernizującej się gospodarki, a także osób niepełnosprawnych, poszukujących zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Ponadto wsparcie w ramach Priorytetu będzie adresowane do osób długotrwale bezrobotnych, których reintegracja z rynkiem pracy jest z reguły najbardziej czasochłonna i wymaga zastosowania różnorodnych instrumentów aktywizacyjnych. Tworzenie zachęt dla pracodawców (w tym w szczególności małych i średnich przedsiębiorców) do zatrudniania młodych osób niepozostających w zatrudnieniu oraz osób w wieku 50 – 64 lata, m.in. poprzez tworzenie systemu szkoleń dostosowanego ściśle do potrzeb pracodawców oraz upowszechnianie trójstronnych umów szkoleniowych.

Pomoc będzie koncentrowała się również na rozwoju przedsiębiorczości i samozatrudnienia, obejmując m.in. doradztwo, szkolenia oraz usługi finansowo-prawne adresowane do osób pragnących rozpocząć własną działalność gospodarczą.

### Inne wspierane cele w ramach Priorytetu:

- upowszechnianie elastycznych form zatrudnienia oraz alternatywnych metod organizacji pracy (w tym m.in. telepracy, pracy w niepełnym wymiarze, pracy na wezwanie, samozatrudnienia),
- wspieranie wolontariatu jako etapu przejściowego prowadzącego do podjęcia zatrudnienia oraz umożliwiającego zdobycie doświadczeń zawodowych,
- rozwój dialogu, partnerstwa publiczno - społecznego i współpracy na rzecz rozwoju zasobów ludzkich na poziomie regionalnym i lokalnym,
- prowadzenie, publikowanie i upowszechnianie badań i analiz dotyczących sytuacji na regionalnym i lokalnym rynku pracy, w tym m.in. tworzenie regionalnych obserwatoriów rynku pracy oraz monitoring migracji zarobkowych na terenie regionu.

## **Priorytet VII Promocja integracji społecznej**

Działania podejmowane w ramach Priorytetu zmierzają do ułatwienia dostępu do rynku pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz do rozwijania instytucji ekonomii społecznej jako skutecznej formy integracji społeczno - zawodowej. Wsparcie jest ukierunkowane na rozwijanie przedsiębiorczości społecznej oraz podmioty działające na rzecz jej rozwoju m.in. poprzez doradztwo, szkolenia oraz usługi finansowo - prawne. Ważnym elementem wsparcia w ramach Priorytetu będzie eliminowanie różnego rodzaju barier (organizacyjnych, prawnych czy psychologicznych), na jakie napotykają osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, borykające się z problemem dyskryminacji na rynku pracy. Problem ten dotyczy przede wszystkim osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych czy opuszczających placówki wychowawcze i penitencjarne oraz kobiet, postrzeganych w sposób stereotypowy przez pracodawców i otoczenie społeczne jako pracownicy mniej dyspozycyjni oraz mobilni zawodowo.

W ramach Priorytetu wspierana jest przedsiębiorczość społeczna i podmioty działające na rzecz jej rozwoju, m.in. poprzez doradztwo, szkolenia oraz usługi finansowo - legislacyjne.

Wsparcie w ramach Priorytetu będzie zatem przeznaczone nie tylko dla podmiotów ekonomii społecznej, ale również dla instytucji powołanych do jej wspierania, które poprzez dostarczanie niezbędnej wiedzy i doświadczenia w zakresie zasad prowadzenia działalności gospodarczej, zarządzania zasobami ludzkimi czy stosowania przepisów prawnych, umożliwiają rozwój i funkcjonowanie gospodarki społecznej. Wspierane będą inicjatywy ukierunkowane na podnoszenie zdolności do zatrudnienia, zwiększenie mobilności i aktywności społecznej mieszkańców i rozwój lokalnych inicjatyw na obszarach wiejskich, w celu zmniejszenia różnicowań pomiędzy tymi obszarami a ośrodkami miejskimi.

## **Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki**

Realizacja założeń Priorytetu ma na celu zapewnienie możliwości podnoszenia i aktualizacji umiejętności zawodowych osób pracujących, wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw (MSP) poprzez doradztwo i szkolenia ogólne oraz specjalistyczne ich pracowników. Wspierany jest także transfer wiedzy w ramach współpracy pracowników przedsiębiorstw oraz jednostek naukowych w sektorach o strategicznym znaczeniu dla regionu. W ramach Priorytetu podejmowane są działania obejmujące nabycie nowych kwalifikacji i umiejętności zawodowych osób pracujących oraz pomoc w zakresie wyboru nowego zawodu (doradztwo zawodowe) są skierowane także do osób poszukujących pracy poza sektorami rolnictwa oraz rybactwa. Realizacja Działania przyczyni się do wzmocnienia

korzystnych procesów i zmian, jakie obecnie zachodzą w poszczególnych regionach w zakresie właściwego pojmowania i wspierania innowacyjności przedsiębiorstw. Poprawie innowacyjności i zwiększeniu konkurencyjności regionu będzie sprzyjało również inwestowanie w młode kadry naukowe, realizowane za pomocą naukowych stypendiów doktoranckich (w ramach projektu systemowego WUP w Poznaniu). W ramach projektu systemowego realizowane są także badania i analizy dotyczące aktualnej sytuacji, trendów rozwojowych i prognozowania zmian społeczno-gospodarczych zachodzących w regionie w kontekście rynku pracy (w szczególności tworzenia i likwidacji miejsc pracy) i struktury zatrudnienia oraz formułowania właściwych mechanizmów zaradczych w strategiach rozwoju województwa, upowszechnianie wyników tych badań i analiz oraz związana z nimi wymiana informacji.

Wsparcie obejmujące doradztwo oraz szkolenia ogólne i specjalistyczne mogą uzyskać przedsiębiorstwa i ich pracownicy. Więcej informacji na ten temat w dalszej części rozdziału.

### **Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach**

W ramach Priorytetu wspierana będzie m.in. współpraca szkół i placówek z pracodawcami poprzez realizację staży i praktyk odbywanych u pracodawców. Ponadto wzmacniany będzie potencjał instytucji edukacyjnych poprzez realizację kompleksowych programów ukierunkowanych na rozwój kadr pedagogicznych i administracyjnych systemu oświaty. Wspierane będzie również kształcenie ustawiczne osób dorosłych podnoszące ich kwalifikacje lub uzupełniające wykształcenie. Celem jednego z Działań w ramach Priorytetu jest upowszechnienie edukacji przedszkolnej, a co za tym idzie, wyrównanie szans edukacyjnych dzieci na początkowym etapie edukacji. Zmniejszeniu dysproporcji w upowszechnieniu kształcenia ustawicznego będą służyć zarówno programy skierowane do osób dorosłych, które umożliwią uzupełnianie lub podwyższanie kwalifikacji formalnych (ogólnych i zawodowych), jak też usługi doradcze i informacyjne w zakresie formalnego kształcenia ustawicznego. Istotnym elementem Priorytetu IX, realizowanym w ramach projektu systemowego, będą instrumenty bezpośredniego wsparcia szczególnie uzdolnionych uczniów (zwłaszcza w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych). W ramach Priorytetu zaplanowano działania służące zmniejszaniu nierówności w jakości edukacji (kształcenia i szkolenia) na terenach miejskich i wiejskich. W tym celu będą realizowane projekty rozwojowe szkół i placówek oświatowych, wprowadzające nowy model pracy szkoły oraz służące podniesieniu jakości edukacji. Elementami projektów będą m.in.

działania szkoły na rzecz podniesienia kompetencji kluczowych uczniów, zwłaszcza w zakresie matematyki oraz przedmiotów przyrodniczych i technicznych, m.in. poprzez zajęcia pozalekcyjne oraz pozaszkolne. W konsekwencji zostaną zmniejszone dysproporcje w stopniu opanowania kompetencji kluczowych przez uczniów wewnątrz poszczególnych szkół oraz pomiędzy nimi, a także pomiędzy uczniami szkół miejskich i wiejskich.

### **Jeżeli jesteś przedsiębiorcą...**

**W ramach komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki przedsiębiorcy mogą skorzystać z następujących instrumentów wsparcia:**

## **8.1 ROZWÓJ PRACOWNIKÓW I PRZEDSIĘBIORSTW W REGIONIE**

### **Działanie skierowane do osób pracujących i przedsiębiorców**

- w ramach Poddziałania 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw - projekty konkursowe

Przedsiębiorcy mogą skorzystać w ramach projektów dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego z pomocy na doradztwo oraz z pomocy na szkolenia. Firmy i instytucje realizujące projekty w ramach PO KL przeprowadzają szkolenia przeznaczone dla kadry zarządzającej i pracowników przedsiębiorstw dotyczące tematyki wymienionej poniżej w możliwych typach realizowanego wsparcia.

### **Jeżeli jesteś osobą pracującą...**

Ogólnopolska baza ofert szkoleniowych oraz studiów podyplomowych, dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, znajduje się na stronie internetowej [www.inwestycjawkadry.pl](http://www.inwestycjawkadry.pl). Na portalu firmy i instytucje realizujące projekty EFS zamieszczają informacje na temat aktualnej oferty, najbliższych terminów oraz tematyki organizowanych szkoleń.

## **Poddziałanie 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw – projekty konkursowe**

### **Typy realizowanego wsparcia:**

- ogólne i specjalistyczne szkolenia oraz doradztwo związane ze szkoleniami dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw w zakresie m.in.: zarządzania, identyfikacji potrzeb w zakresie kwalifikacji pracowników, organizacji pracy, zarządzania BHP, elastycznych form pracy, wdrażania technologii produkcyjnych przyjaznych środowisku, wykorzystania w prowadzonej działalności technologii informacyjnych i komunikacyjnych (1),
- doradztwo dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP), w tym dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w szczególności w zakresie ekonomii, finansów, zarządzania zasobami ludzkimi lub rachunkowości (z wyłączeniem doradztwa związanego z procesami inwestycyjnymi) (2),
- szkolenia, kursy i poradnictwo zawodowe (jako działanie uzupełniające do szkoleń i kursów) skierowane do dorosłych osób pracujących, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem nowych, uzupełnianiem lub podwyższaniem kwalifikacji i umiejętności (poza godzinami pracy), w szczególności dla osób zatrudnionych o niskich lub zdezaktualizowanych kwalifikacjach (z wyłączeniem kształcenia ustawicznego w formach szkolnych realizowanego w szkołach dla dorosłych (3)).

### **Typ beneficjentów:**

- wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych) (1, 2),
- przedsiębiorcy wykonujący działalność gospodarczą w zakresie szkoleń (3),
- osoby prawne, które zgodnie ze statutem prowadzą działalność szkoleniową (3),
- osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową (3).

### **Grupy docelowe:**

- przedsiębiorcy i ich pracownicy (w tym osoby wykonujące pracę na podstawie umowy cywilno-prawnej) (1, 2),
- pracujące osoby dorosłe (powyżej 18. roku życia oraz z wyłączeniem osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą) uczestniczące w szkoleniach i kursach poza godzinami pracy (3).

## **Poddziałanie 8.1.2**

### **Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie – projekty konkursowe**

Przedsiębiorca będzie mógł skorzystać z doradztwa w zakresie ekonomii, finansów, zarządzania zasobami ludzkimi czy rachunkowości. Wsparcie przewidziane jest również dla pracodawców przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne w tworzeniu i realizacji programów zwolnień monitorowanych, a także ze szkoleń i doradztwa wspomagających proces zmiany profilu działalności przedsiębiorstwa. Celem Poddziałania jest pobudzenie współpracy sektora publicznego, prywatnego, związków zawodowych oraz organizacji pracodawców w regionie.

#### **Typ realizowanego wsparcia:**

- pomoc w tworzeniu partnerstw lokalnych z udziałem m.in. przedsiębiorstw, organizacji pracodawców, związków zawodowych, jednostek samorządu terytorialnego, urzędów pracy i innych środowisk, mających na celu opracowanie i wdrażanie strategii przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą na poziomie lokalnym i wojewódzkim,
- wsparcie dla osób zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, zatrudnionych u pracodawców przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne, realizowane w formie tworzenia i wdrażania programów typu *outplacement*, w tym:
  - szkoleń i poradnictwa zawodowego,
  - poradnictwa psychologicznego,
  - pomocy w zmianie miejsca pracy (np. jednorazowy dodatek relokacyjny/mobilnościowy dla osoby, która uzyskała zatrudnienie w odległości powyżej 50 km od miejsca zamieszkania),
  - pomocy w znalezieniu nowej pracy (np. jednorazowy dodatek motywacyjny dla osoby, która uzyskała zatrudnienie w nowym miejscu pracy za wynagrodzeniem niższym niż u dotychczasowego pracodawcy),
  - wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą poprzez zastosowanie co najmniej jednego z następujących instrumentów:
    - i.) doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i prowadzenia działalności gospodarczej,

ii.) przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości, do wysokości 40 tys. PLN,

iii.) wsparcie pomostowe w okresie do 6 (lub do 12) miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności gospodarczej, obejmujące finansowe wsparcie pomostowe wypłacane miesięcznie w kwocie nie wyższej niż równowartość minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu wypłacenia dotacji, połączone z doradztwem oraz pomocą w efektywnym wykorzystaniu dotacji (wyłącznie dla osób, które rozpoczęły działalność w ramach danego projektu),

- podnoszenie świadomości pracowników i kadr zarządzających modernizowanych firm w zakresie możliwości i potrzeb realizacji projektów wspierających procesy zmian poprzez szkolenia i doradztwo,
- szkolenia przekwalifikowujące i usługi doradcze w zakresie wyboru nowego zawodu i zdobycia nowych umiejętności zawodowych (w tym indywidualne plany działań i pomoc w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia),
- szkolenia i doradztwo dla przedsiębiorców wspomagające proces zmiany profilu działalności przedsiębiorstwa,
- badania i analizy dotyczące trendów rozwojowych i prognozowania zmian gospodarczych zachodzących w regionie oraz formułowania właściwych mechanizmów zaradczych, upowszechnianie wyników tych badań i analiz oraz związana z nimi wymiana informacji.

#### **Grupy docelowe:**

- pracodawcy i pracownicy pracodawców przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne,
- osoby, których stosunek pracy wygasł lub został rozwiązany z przyczyn nie dotyczących pracownika w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu,
- partnerzy społeczni (organizacje pracodawców i związki zawodowe),
- osoby odchodzące z rolnictwa lub rybołówstwa (rybactwa),
- samorządy gospodarcze i zawodowe,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- instytucje rynku pracy,
- społeczność lokalna,
- organizacje pozarządowe.

### **Poddziałanie 8.1.3 Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności – projekty konkursowe realizowane przez partnerów społecznych**

#### **Typy realizowanego wsparcia:**

- inicjatywy podejmowane na poziomie lokalnym i regionalnym przez związki pracodawców i związki zawodowe, mające na celu zwiększanie zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorców, w szczególności w zakresie:
  - organizacji pracy,
  - form świadczenia pracy,
  - promocji podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
  - godzenia życia zawodowego i prywatnego,
- promowanie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, w szczególności w odniesieniu do lokalnego rynku pracy, warunków pracy pracowników i środowiska naturalnego,
- upowszechnianie na poziomie lokalnym i regionalnym idei *flexicurity*.

#### **Typ beneficjenta:**

- partnerzy społeczni (związki pracodawców i związki zawodowe).

#### **Grupy docelowe:**

- pracodawcy i pracownicy przedsiębiorstw,
- organizacje pracodawców,
- związki zawodowe,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- instytucje rynku pracy,
- społeczność lokalna,
- organizacje pozarządowe

## **Poddziałanie 8.2.1 Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw - projekty konkursowe**

### **Typy realizowanego wsparcia:**

- staże i szkolenia praktyczne dla:
  - pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych,
  - pracowników naukowych jednostek naukowych oraz pracowników naukowych i naukowo dydaktycznych uczelni – w przedsiębiorstwach,
- tymczasowe zatrudnienie w MŚP wysoko wykwalifikowanego personelu,
- promocja idei przedsiębiorczości akademickiej, w celu komercjalizacji wiedzy i umiejętności zespołu działającego na uczelni lub w jednostce naukowej (firmy typu spin off lub spin out),
- szkolenia i doradztwo dla pracowników naukowych jednostek naukowych oraz pracowników naukowych i naukowo dydaktycznych uczelni, doktorantów, studentów i absolwentów uczelni zamierzających rozpocząć własną działalność gospodarczą typu spin off lub spin out,
- wsparcie tworzenia i rozwoju sieci współpracy i wymiany informacji między naukowcami a przedsiębiorcami w zakresie innowacji i transferu technologii na poziomie regionalnym i lokalnym, w szczególności poprzez:
  - kampanie informacyjne i imprezy służące kojarzeniu partnerów i promocji transferu wiedzy i innowacji,
  - rozwój systemu komunikowania się i wymiany informacji,
- stypendia naukowe i wsparcie towarzyszące (np. szkolenia z zakresu komercjalizacji wiedzy) dla doktorantów kształcących się na kierunkach uznanych za szczególnie istotne z punktu widzenia rozwoju województwa (określonych w RSI).

### **Grupy docelowe:**

- przedsiębiorcy,
- pracownicy przedsiębiorstw,
- uczelnie,
- jednostki naukowe,
- pracownicy naukowcy jednostek naukowych,
- pracownicy naukowcy i naukowo-dydaktyczni uczelni,

- doktoranci, absolwenci uczelni (w okresie 12 miesięcy od daty ukończenia studiów) i studenci.

### **Gdzie szukać informacji?**

Zapraszamy do odwiedzania strony internetowej Wojewódzkiego Urzędu pracy w Poznaniu [www.efs.wup.poznan.pl](http://www.efs.wup.poznan.pl), na której zamieszczane są bieżące informacje oraz wytyczne dotyczące organizowanych konkursów w ramach komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Informacje o naborze wniosków w ramach Działania/Poddziałania PO KL, wraz z Dokumentacją konkursową opisującą zasady i procedurę aplikowania o dofinansowanie realizacji projektu, są zamieszczane sukcesywnie na stronie internetowej Urzędu [www.efs.wup.poznan.pl](http://www.efs.wup.poznan.pl) w zakładce Program PO KL/Konkursy/Nabór projektów.

Dodatkowych informacji na temat możliwości uzyskania dofinansowania do realizacji przedsięwzięcia w ramach projektu PO KL udzielają Pracownicy Punktu Informacji i Promocji EFS pod numerem telefonu 061 846 38 23 lub w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu, przy ul. Kościelnej 37 w Poznaniu.

### **Do kogo zwrócić się o pomoc w przygotowaniu wniosku?**

Bezpłatną pomoc przy przygotowywaniu wniosku o dofinansowanie realizacji projektu oferują Regionalne Ośrodki Europejskiego Funduszu Społecznego, których dane teleadresowe zamieszczono poniżej.

- **Regionalny Ośrodek EFS w Poznaniu**

Fundacja Rozwoju Nauki i Przedsiębiorczości  
ul. Działyńskich 2/10, 61-727 Poznań  
tel./fax 061 223 29 76  
[www.poznan.roefs.pl](http://www.poznan.roefs.pl)

- **Regionalny Ośrodek EFS w Pile**

Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości sp. z o.o.  
ul. Grunwaldzka 2, 64-920 Piła  
tel./fax 067 215 54 34  
[www.pila.roEFS.pl](http://www.pila.roEFS.pl)

- **Regionalny Ośrodek EFS w Kaliszu**

Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

ul. Częstochowska 25/28, 62-800 Kalisz,  
tel. 062 765 60 52  
www.kalisz.roefs.pl

- **Regionalny Ośrodek EFS w Koninie**

Konińska Izba Gospodarcza  
ul. Powstańców Włkp., 62-510 Konin  
tel. 063 245 88 16  
www.konin.roEFS.pl

- **Regionalny Ośrodek EFS w Lesznie**

Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP  
ul. Pl. J. Metziga 26/6, 64-100 Leszno  
tel./fax 065 520 78 86  
www.pisop.org.pl

Zadaniem RO EFS jest informowanie o obowiązujących procedurach oraz wymogach administracyjnych i finansowych EFS. Za pośrednictwem RO EFS można ponadto odbyć szkolenia w zakresie przygotowania projektów EFS, skorzystać z doradztwa bezpośredniego dla projektodawców, którzy planują złożyć wniosek o dofinansowanie, uczestniczyć w spotkaniach informacyjnych, konferencjach i seminariach na temat EFS.

### **Pomoc dla przyszłych przedsiębiorców**

Wsparcie kierowane do osób rozpoczynających działalność gospodarczą, pomoc przy zakładaniu działalności gospodarczej. Osoby planujące rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej mogą ubiegać się o wsparcie szkoleniowe, merytoryczno - doradcze, pomostowe oraz finansowe w firmach i instytucjach realizujących projekty w ramach Priorytetu VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich*, Działania 6.2 *Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia* Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

### **Kto może skorzystać ze wsparcia?**

Oferta kierowana do osób fizycznych z terenu Wielkopolski, które nie prowadziły działalności gospodarczej przez okres 12 miesięcy przed przystąpieniem do projektu. Aby skorzystać ze wsparcia, konieczne jest zakwalifikowanie się do grupy uczestników objętych projektem.

### **Jakie wsparcie można uzyskać?**

W ramach przedmiotowych projektów, współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, będzie można skorzystać ze szkoleń, doradztwa, wsparcia pomostowego w okresie do 6/12 miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności gospodarczej oraz jednorazowej dotacji w wysokości maksymalnie do 40 tys. zł. (wymagany wkład własny 10%). Rekrutacja prowadzona jest przez podmioty realizujące projekty w ramach przedmiotowego Działania. Szczegółowe informacje są dostępne na stronie internetowej WUP w Poznaniu [www.efs.wup.poznan.pl](http://www.efs.wup.poznan.pl) w zakładce Działanie 6.2 PO KL.

W roku 2008 Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu na drodze konkursu otwartego wyłonił 9 projektów kwalifikujących się do dofinansowania, z których 3 obejmują przeprowadzenie działań informacyjno-promocyjnych (kampanii medialnych). W ramach 6 pozostałych projektów możliwe jest uzyskanie pomocy przez osoby fizyczne na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Zasady przyznania tej pomocy, w tym również szczególne wymagania wobec osób aplikujących, wyznaczone są bezpośrednio przez przedmiotowe instytucje. Lista instytucji, wraz z danymi adresowymi, znajduje się na stronie internetowej WUP w Poznaniu [www.efs.wup.poznan.pl](http://www.efs.wup.poznan.pl).